

System kaucyjny

Broszura informacyjna dla prowadzących jednostki handlowe

Październik 2025

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Najważniejsze informacje.....	1
Po co nam system kaucyjny.....	2
System kaucyjny w jednostkach handlowych.....	3
Zasady działania systemu.....	3
Kto jest zobowiązany prowadzić punkt zbiórki.....	5
Pobieranie kaucji.....	6
Przyjmowanie zwrotów.....	7
Operatorzy systemu kaucyjnego.....	8
Najważniejsze obowiązki operatora.....	9
Podpisanie umowy z operatorem.....	10
Jak obliczyć powierzchnię sprzedaży.....	11
Oznakowanie systemu kaucyjnego.....	12
Oznakowanie jednostki handlowej.....	12
Nowe etykiety na produktach.....	13
Oznakowanie produktów na półce.....	14
Małe sklepy w systemie kaucyjnym.....	15
Będę tylko pobierał kaucję - mały sklep < 200m ²	16
Będę pobierał kaucję i zbierał opakowania szklane wielokrotnego użycia- mały sklep < 200m ²	17
Będę pobierał kaucję i prowadził punkt zbiórki dla wszystkich opakowań.....	19
Na co jeszcze zwrócić uwagę.....	21
HoReCa i inne jednostki handlowe w systemie kaucyjnym.....	21
Wspólne punkty zbiórki.....	22
Stosowanie bonu kaucyjnego.....	22
Opakowania bez oznakowania.....	23
Okres przejściowy dla wprowadzających.....	24
Zwróć szczególną uwagę na opakowania szklane.....	24
Katalog wybranych kar za nieprzestrzeganie przepisów ustawy.....	25

Najważniejsze informacje

Od października startuje system kaucyjny opakowań na napoje.

Oznacza to, że dopiero od października (nie wcześniej) w sklepach zaczną pojawiać się napoje w opakowaniach oznaczonych znakiem kaucji.

- **Systemem kaucyjnym objęte będą tylko opakowania ze znakiem kaucji**, a w znaku widoczna będzie także informacja o wysokości kaucji za dane opakowanie.
- Systemem objęte będą **butelki plastikowe o pojemności do 3 litrów i puszki metalowe o pojemności do 1 litra**, za które kaucja wynosić będzie 50 gr oraz **butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra**, za które kaucja wynosić będzie 1 zł.
- **Do zwrotu kaucji nie będzie potrzebny paragon** za zakup napoju, a zwrotu opakowania można będzie dokonać w sklepach i automatach.
- Aby wydać zwrot kaucji, **opakowanie musi mieć czytelne kod kreskowy i znak kaucji**.
- Systemem kaucyjnym nie będą objęte: o opakowania po mleku, jogurtach czy innych pitnych produktach mlecznych, opakowania szklane jedнокrotnego użycia, kartoniki po mleku czy sokach.
- **Możliwe jest tworzenie punktów zbierania pustych opakowań poza jednostkami handlowymi**.

Po co nam system kaucyjny?

Podstawą do wprowadzenia w Polsce systemu kaucyjnego była **dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko** (tzw. dyrektywa SUP).

Nałożyła ona na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia selektywnej zbiórki określonych odpadów do celów recyklingu. Przedsiębiorcy wprowadzający do obrotu napoje w wybranych rodzajach opakowań będą obowiązani osiągnąć określone poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu (77% od 2025 r. i 90% od 2029 r.). Dodatkowo, dla butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych będą obowiązani do zapewnienia, aby opakowania te, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami, zawierały udział wagowy wynoszący co najmniej: od 2025 r. – 25%, a od 2030 r. – 30% tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu. Uruchomienie systemu kaucyjnego pomoże osiągnąć oba te cele.

W polskim prawodawstwie przepisy w zakresie systemu kaucyjnego znajdują się w *ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi* (Dz.U. z 2025 r. poz. 870), dalej: „u.g.o.o.”. **W Polsce system kaucyjny zacznie działać od 1 października 2025 r.** Zgodnie z zasadą rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP), wprowadzający napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym będą finansowali system kaucyjny. Wprowadzający, będą ponosili koszty związane m.in. ze zbiórką, odbieraniem i transportem opakowań i odpadów opakowaniowych, czy prowadzeniem ewidencji i rozliczaniem kaucji. System będzie dodatkowo finansowany z niezwróconej kaucji oraz ze sprzedaży materiałów pochodzących z recyklingu.

System kaucyjny to nie tylko rozwiązanie proekologiczne – to wspólna odpowiedzialność, która zaczyna się w miejscu, gdzie codziennie spotykają się konsumenci: w Twoim sklepie. Jako właściciel lub pracownik sklepu odegrasz kluczową rolę w jego skutecznym działaniu. Przygotowaliśmy proste i czytelne materiały informacyjne, które pomogą Ci zrozumieć działanie i podjąć decyzję o zakresie przystąpienia do systemu kaucyjnego. Budowanie zaufania do całego systemu będzie możliwe właśnie dzięki Twojemu zaangażowaniu i rzetelnej obsłudze.

Zasady działania systemu

- **Wszystkie jednostki handlowe, niezależnie od ich powierzchni, jeżeli oferują użytkownikom końcowym napoje w opakowaniach objętych systemem, będą pobierały kaucję (również apteki, sklepy non-food, drogerie, sklepiki szkolne, małe osiedlowe jednostki handlowe), nie ma tu znaczenia profil działalności danego sklepu tylko oferowane produkty objęte systemem kaucyjnym.**
- **System kaucyjnym objęte będą tylko opakowania ze znakiem kaucji, a elementem znaku kaucji jest kwota kaucji za opakowanie. Nie będzie możliwości odebrania kaucji za opakowania bez logotypu.**
- **Przy zakupie napoju w opakowaniu z logotypem **od klienta pobierana będzie kaucja. Wartość kaucji zostanie doliczona do ceny napojów dopiero przy kasie.****

Systemem kaucyjnym będą objęte **trzy grupy opakowań po napojach:**

- **butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych** o pojemności do 3 litrów (kaucja 50 groszy),
- **puszki metalowe o pojemności do 1 litra** (kaucja 50 groszy),
- **butelki szklane wielokrotnego użytku** o pojemności do 1,5 litra (kaucja 1 zł).

Systemem kaucyjnym nie będą objęte:

- opakowania po mleku, jogurtach czy innych pitnych produktach mlecznych,
- opakowania szklane jednokrotnego użycia,
- kartoniki po mleku czy sokach.

Kaucja będzie zwracana przy zwrocie opakowania. Nie będzie wymagane okazanie paragonu.

- Możliwe jest tworzenie punktów zbierania pustych opakowań poza jednostkami handlowymi.

Kto jest zobowiązany prowadzić punkt zbiórki

Opakowanie można będzie zwracać w punkcie zbiórki. Nie wszystkie punkty przyjmujące opakowania w ramach systemu kaucyjnego będą zobowiązane do przyjmowania wszystkich rodzajów opakowań objętych systemem.

- **Duże sklepy (o powierzchni > 200 m²),** które sprzedają napoje w opakowaniach objętych systemem, mają obowiązek przyjmowania zwrotów wszystkich opakowań objętych systemem.
- **Mniejsze sklepy (< 200 m²) jeżeli sprzedają napoje w opakowaniach szklanych wielokrotnego użycia** muszą prowadzić punkt zbiórki dla takich opakowań. Jednostka handlowa o powierzchni poniżej 200 m² posiadająca w ofercie napoje w szklanych butelkach zwrotnych obowiązana będzie do zbierania pustych szklanych butelek zwrotnych dowolnego producenta.
- **Mniejsze sklepy (< 200 m²)** mogą dobrowolnie uczestniczyć w systemie i przyjmować opakowania np. wyłącznie opakowania plastikowe i puszki. Mogą też zdecydować się na prowadzenie punktu zbiórki dla wszystkich rodzajów opakowań. Prowadzący małe sklepy, takie jak drogerie i inne sklepy non-food o powierzchni sprzedaży poniżej 200 m² będą mogli dobrowolnie przystępować do systemu w zakresie zwrotu kaucji oraz prowadzenia punktów zbiórki.

Masz wątpliwość czy znasz wszystkie podstawy działania systemu?

Odwiedzaj regularnie naszą stronę internetową dedykowaną systemowi kaucyjnemu **systemkaucyjny.gov.pl**. Zawiera informacje o działaniu systemu, operatorach posiadających zezwolenie na prowadzenie systemu, a także

co może być szczególnie istotne materiały do pobrania i samodzielnego wydrukowania. Na stronie internetowej znajdują się także oraz zestawy najważniejszych Pytań i Odpowiedzi dot. systemu kaucyjnego.

Pobieranie kaucji

- **Kaucję nalicza przedsiębiorca wprowadzający napoje do obrotu w momencie sprzedaży lub wydania produktu** - dzięki temu, kaucją objęte są wszystkie opakowania wprowadzone do obrotu przez tego przedsiębiorcę. Towar przekazuje do hurtownika a wartość naliczonej kaucji do operatora.
- Hurtownik kupuje napoje od Wprowadzającego przekazując należność za napoje oraz wartość kaucji za przekazane opakowania.
- **Detalista kupuje od hurtownika lub wprowadzającego towar** przekazując należność za napoje oraz wartość kaucji za przekazane opakowania.
- **Konsument kupuje towar i przekazuje wartość kaucji wskazaną na opakowaniu.**
- **Kaucja za opakowanie napoju ze znakiem kaucji będzie pobierana przy kasie**, przy zakupie nie będzie wliczona w cenę napoju. Na półce sklepowej powinna **być widoczna cena produktu bez wliczonej kaucji oraz informacja o konieczności doliczenia kaucji za opakowanie**. Na paragonie będzie wyraźnie pokazana cena napoju i dodatkowo wysokość kaucji. Dzięki temu od razu będzie wiadomo, ile wynosi dopłata i klient będzie mógł łatwo sprawdzić, czy została doliczona prawidłowo.

Masz wątpliwość jak powinieneś rozliczyć kaucję pobraną , od klienta?

Kaucja pobierana będzie w całym łańcuchu dystrybucji towaru. Każdy podmiot w łańcuchu dostaw, w momencie zakupu napoju w opakowaniu objętym systemem kaucyjnym, będzie przekazywał kaucję podmiotowi, od którego

nabywa towar. W momencie sprzedaży całości towaru sklep odzyskuje całość przekazanej kaucji. Nie będzie konieczności dodatkowego jej rozliczania.

Przyjmowanie zwrotów

- **Do zwrotu kaucji nie będzie potrzebny paragon za zakup napoju** - zużyte opakowania można oddawać w każdym punkcie zwrotu i nie trzeba przy tym posiadać dowodu zakupu.
- **Zbiórka opakowań może być prowadzona w sklepach: manualnie lub w automatach** – to właściciel jednostki decyduje o sposobie na podstawie prognozowanego obciążenia i dostępności środków finansowych. W obu przypadkach pracownik sklepu będzie zobowiązany do postępowania z opakowaniami w sposób ustalony z wybranym operatorem.
- **Konsument zwraca opakowanie z czytelny kodem i znakiem kaucji.** Zwracanych opakowań nie należy zgniatać ani uszkadzać, bo ważny jest nienaruszony znak kaucji i kod kreskowy na opakowaniu. Pożądanym jest by były zwracane **niezgniecione, razem z etykietą, plastikowymi zakrętkami i wieczkami.**
- **Pracownik sklepu czytuje kod kreskowy na opakowaniu (kod EAN) aby potwierdzić, że opakowanie jest objęte systemem kaucyjnym.** Jeżeli jest, przyjmuje opakowanie i zwraca Konsumentowi kaucję - w zależności od rodzaju opakowania tj. 0,50 zł lub 1,00 zł.
- **Pracownik nadzorować będzie umieszczanie odebranych opakowań w dostarczonym przez operatora worku.** Puszki i butelki będą gromadzone w oddzielnych opakowaniach. Pracownik sklepu zamykać będzie worek specjalną plombą z kodem kreskowym, w którym zawarte będą informacje dot. zebranych opakowań i rodzaju materiału w nim przewożonego. Wskazany przez operatora podmiot będzie organizował odbiór odpadów w oparciu o minimalne ilości opakowań wskazanych w umowie (np. 4 worki) lub stały harmonogram odbiorów (np. nie rzadziej niż raz w miesiącu).

- Kierowca zapewniający odbiór skanował będzie kod kreskowy z plomby zamykającej worek oraz sprawdzał stan worka – czy nie jest uszkodzony i czy nie ma w nim innych odpadów. Będzie generował dokument potwierdzający przyjęcie i zabierał worki do magazynu.
- W magazynie po osiągnięciu odpowiedniej ilości worków będą one kierowane do centrum zliczająco-sortującego.
- Worki dostarczane będą do centrum zliczająco-sortującego, gdzie ponownie będą skanowane kody kreskowe z worków a ich zawartość przeliczone i posortowana – dla butelek z tworzyw sztucznych po kolorach, dla puszek po materiale z jakiego są wykonane. **W centrum zliczająco-sortującym następować będzie potwierdzenie prawidłowości przeprowadzonej zbiórki w jednostce handlowej.**
- **Po potwierdzeniu operator zwracać będzie jednostce handlowej środki za zwróconą konsumentom kaucję oraz wypłacać wynagrodzenie tzw. handling fee** - opłatę za prowadzoną zbiórkę opakowań od konsumenta.
- Różnica w obiegu butelki szklanej wielokrotnego użytku - po zebraniu opakowań będą one wracać do producenta w celu ponownego napełnienia.

Operatorzy systemu kaucyjnego

Ustawa u.g.o.o. dopuszcza funkcjonowanie na rynku kilku operatorów systemu kaucyjnego. Zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego wydaje się na wniosek podmiotu reprezentującego. Operatorzy systemu kaucyjnego, czyli zgodnie z ustawą “podmioty reprezentujące”, będą odpowiedzialni za efektywne zbieranie i transport opakowań wielokrotnego użytku do ich producentów, a odpadów – do zakładów przetwarzania, co wymaga przygotowania zaawansowanych systemów logistycznych.

Dotychczas zakończone zostały postępowania o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego z wniosków złożonych przez 7 podmiotów:

- **Krajowy System Kaucyjny ZWROTKA S.A.**
- **OK Operator Kaucyjny S.A.**
- **EKO-OPERATOR S.A.**
- **Reselekt S.A.**
- **Kaucja.pl - Krajowy System Kaucyjny S.A.**
- **Polski System Kaucyjny S.A.**
- **„PolKa” Operator Systemu Kaucyjnego Not For Profit Spółka Akcyjna**

Aktualna lista podmiotów dostępna jest na stronie systemkaucyjny.gov.pl.

Masz wątpliwość czy podmiot, który się z tobą kontaktuje jest operatorem?

Na stronie internetowej MKiŚ dostępna jest **Lista operatorów**, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie systemu. Jeżeli jesteś zainteresowany przystąpieniem do systemu sam skontaktuj się z operatorami aby wybrać ofertę najlepiej dostosowaną do Twoich potrzeb.

Najważniejsze obowiązki operatora

Do najważniejszych obowiązków operatora należą:

- selektywne zbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów;
- odbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów objętych systemem kaucyjnym;
- transport opakowań wielokrotnego użytku do wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje oraz odpadów opakowaniowych do zakładu przetwarzania odpadów;

- rozliczanie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego;
- finansowanie kosztów zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych ponoszonych przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego i hurtowego oraz inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym.

Podpisanie umowy z operatorem

Jeżeli jesteś przedsiębiorcą mającym w ofercie opakowania objęte systemem kaucyjnym Twoje obowiązki udziału w systemie zależą od powierzchni sprzedaży danego obiektu:

- Art. 44 ust. 4 u.g.o.o. wskazuje, że *przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży **nie większej niż 200 m²** jest obowiązany do zawarcia umowy, w formie pisemnej, w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, z **co najmniej jednym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosił.***
- Art. 44 ust. 6 u.g.o.o. wskazuje, że przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży **powyżej 200 m²** jest obowiązany do zawarcia umowy, w formie pisemnej, w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, **z każdym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosi.**
- Jednocześnie zgodnie z art. 44 ust. 5 i 7 u.g.o.o. podmiot reprezentujący jest obowiązany do zawarcia umowy z każdym przedsiębiorcą prowadzącym jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m² oraz z każdym prowadzącym mniejszą jednostkę który się do niego zgłosi.

Jak obliczyć powierzchnię sprzedaży?

W u.g.o.o. zastosowano odniesienie do powierzchni sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 527 i 680).

Przez „**powierzchnię sprzedaży**” należy rozumieć tę część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno-użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, **w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.).**

Oznacza to, że za powierzchnię sprzedaży przyjmuje się część jednostki handlowej, w której odbywa się sprzedaż towarów, tzn. część przeznaczoną do obsługi nabywców, bez tzw. zaplecza.

- **Powierzchnią sprzedaży jest** np. pasaż handlowy, którego przeznaczeniem jest bezpośrednia sprzedaż towarów, strefa kas oraz przestrzeń pomiędzy półkami sklepowymi należące do części lokalu, w której odbywa się obsługa klientów.
- **Nie jest zaliczana do powierzchni sprzedaży** części lokalu sklepowego, w której nie odbywa się sprzedaż towarów, powierzchnia służąca wyłącznie komunikacji oraz powierzchnia usług, gastronomii, powierzchni magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej oraz innych pomieszczeń pomocniczych.

Przykładowo zatem, w restauracji o powierzchni 300 m², całość ogólnodostępnej powierzchni (część, w której klienci spożywają posiłki oraz ew. miejsce przy barze / przy kasie) stanowi powierzchnię gastronomii, a tym samym powierzchnia sprzedaży obiektu w rozumieniu przepisu wynosi 0 m². W konsekwencji restauracje mają obowiązek uczestnictwa w systemie kaucyjnym w relatywnie wąskim zakresie, analogicznie do małych sklepów.

Oznakowanie systemu kaucyjnego

- Opakowania wprowadzone do obrotu w ramach systemu kaucyjnego muszą być oznakowane znakiem kaucji.
- Pamiętaj - za opakowania **bez oznakowania nie będzie ani pobierana, ani zwracana kaucja**.
- Przy zwrocie opakowania nie jest wymagane posiadanie paragonu za zakup napoju.
- Wszystkie opakowania wprowadzone w ramach systemu kaucyjnego **będą posiadały nowe etykiety, a na nich nowy kod EAN** – co zablokuje możliwość zwrotu opakowań danych producentów, które zostały wprowadzone do obrotu przed dołączeniem do systemu.

Oznakowanie jednostki handlowej

Jednostki handlowe muszą informować konsumentów o systemie kaucyjnym.

Właściwe oznakowanie towaru na półce zawierać powinno obok ceny napoju również dodatkową informację o kwocie kaucji.

Zgodnie z art. 42 u.g.o.o. przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego lub inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym uczestniczący w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania kaucji jest obowiązany do umieszczenia w widocznym miejscu informacji o warunkach i trybie zwrotu pustych opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu kaucyjnego oraz możliwości zwrotu pobranej kaucji. Gdy przedsiębiorca nie umieszcza w widocznym miejscu informacji o warunkach i trybie zwrotu pustych opakowań i odpadów opakowaniowych oraz możliwości zwrotu pobranej kaucji podlega karze od 500 zł do 20 000 zł.

Masz wątpliwość jak powinno wyglądać informowanie klienta o prowadzonej w twojej jednostce handlowej dystrybucji napojów objętych systemem kaucyjnym?

Aby zapewnić, że sklepy będą informować, że sprzedają produkty objęte systemem kaucyjnym w widoczny i spójny sposób – np. w formie posterów, MKiŚ przygotowało pakiety z posterami – są dostępne na stronie internetowej [z materiałami do pobrania](#).

Nowe etykiety na produktach wprowadzonych do obrotu w ramach systemu

Na rynku przez pewien czas mogą być dostępne produkty, które zostały wprowadzone do obrotu przed przystąpieniem przedsiębiorców do systemu kaucyjnego. Te opakowania nie będą miały właściwego oznakowania (tzn. nie będzie na nich ani znaku kaucji ani właściwego, nowego kodu EAN). **Za te produkty nie będzie pobierana kaucja oraz nie będzie możliwe otrzymanie zwrotu kaucji.** Jednostki handlowe mogą wykorzystywać posiadane napoje do momentu ich zużycia, zwrotu lub wyczerpania zapasów. Tak więc nie ma potrzeby zwracania lub utylizacji opakowań. Zalecane jest takie zarządzanie zapasami magazynowymi, aby w pierwszej kolejności wyprzedać wszystkie opakowania bez znaku kaucji i płynnie zastąpić je tymi ze znakiem kaucji. Dzięki takiemu działaniu jednostka handlowa uniknie niepotrzebnych dodatkowych tłumaczeń.

Masz wątpliwość czy będziesz wiedzieć czy pobrać kaucję ze dane opakowanie?

Zgodnie z ustawą przepływ kaucji będzie zachodził w całym łańcuchu dostaw. Oznacza to, że w momencie zakupu opakowania objętego systemem kaucyjnym będziesz musiał zapłacić dostawcy wartość kaucji za dane opakowania, którą następnie będziesz pobierał od konsumentów. Opakowanie to będzie miało nowy kod EAN oraz znak kaucji.

Zgodnie z przepisami każdy znak kaucji będzie:

- wyraźny, widoczny, czytelny i trwały;
- kontrastować z tłem;
- znajdować się na etykiecie.

Nie ma więc możliwości abyś miał wątpliwości czy dane opakowanie jest w systemie i czy pobierać kaucję od klienta za dane opakowanie.

Oznakowanie produktów na półce

Na półce sklepowej będzie cena produktu bez kaucji, natomiast na paragonie będzie wyraźnie pokazana cena napoju oraz wysokość kaucji. Dzięki temu od razu wiadomo, ile wynosi dopłata i można łatwo sprawdzić, czy została doliczona prawidłowo". **W sklepach etykiety „cenówki” zawierać powinny obok ceny napoju również dodatkową informację o kwocie kaucji.** Liczymy na to, że sklepy będą również informować, że dany produkt objęty jest systemem kaucyjnym w jak najbardziej widoczny i czytelny dla klienta sposób. Dzięki temu unikną niepotrzebnych pytań i wątpliwości klientów w momencie naliczania ceny na kasie. Zgodnie z art. 42 u.g.o.o. *przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego lub inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym uczestniczący w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania kaucji jest obowiązany do umieszczenia w widocznym miejscu informacji o warunkach i trybie zwrotu pustych opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu kaucyjnego oraz możliwości zwrotu pobranej kaucji.*

Małe sklepy w systemie kaucyjnym

Każdy punkt, gdzie sprzedawane są opakowania objęte systemem kaucyjnym staje się ważnym ogniwem w łańcuchu działań na rzecz środowiska. Będziesz odpowiedzialny za pobieranie kaucji, informowanie klientów o systemie, a jeśli się zdecydujesz – Twój sklep może uczestniczyć w systemie w pełnym zakresie.

Prowadzący małe sklepy o powierzchni sprzedaży poniżej 200 m² będą mogli dobrowolnie przystępować do systemu w zakresie zwrotu kaucji oraz prowadzenia punktów zbiórki opakowań i odpadów opakowaniowych.

Jeżeli w Twoim sklepie o powierzchni sprzedaży poniżej 200 m² sprzedawane są napoje w opakowaniach szklanych wielokrotnego użytku – będziesz musiał prowadzić punkt zbiórki tych opakowań.

Zgodnie z przepisami obowiązki małych jednostek (o powierzchni sprzedaży poniżej 200 m²), w których klientom oferowane są napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, zależą od rodzaju sprzedawanego opakowania:

- **butelki PET i puszki** – jednostka jest obowiązana do uczestniczenia w systemie kaucyjnym co najmniej w zakresie pobierania kaucji oraz może uczestniczyć w tym systemie w zakresie zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych;
- **butelki szklane wielokrotnego użytku** – jest obowiązana do uczestniczenia w systemie kaucyjnym co najmniej w zakresie pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań.

Masz wątpliwość czy twoja jednostka jest małym sklepem?

Zgodnie z ustawą przez powierzchnię sprzedaży - rozumie się przez to powierzchnię sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 527 i 680). Za powierzchnię sprzedaży należy rozumieć tę część ogólnodostępnej

powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno-użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.).

Będę tylko pobierał kaucję - mały sklep < 200m²

Jeżeli prowadzisz **sprzedaż napojów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym** - będziesz odpowiedzialny za **pobieranie od klienta kaucji za te opakowania**. W związku z tym:

- skontaktuj się z wybranym podmiotem reprezentującym – ich lista znajduje się na stornie internetowej systemu kaucyjnego. Ustal zakres współpracy i sposoby raportowania ilości nabytych i sprzedanych napojów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym;
- podpisz umowę z co najmniej jednym podmiotem reprezentującym;
- prowadź ewidencję obejmującą liczbę nabytych i sprzedanych produktów będących napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym – zgodnie z ustaleniami z operatorem;
- masz obowiązki informacyjne wobec klientów: jesteś obowiązany do umieszczenia w widocznym miejscu informacji o warunkach i trybie zwrotu pustych opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu kaucyjnego oraz możliwości zwrotu pobranej kaucji. W momencie startu systemu możesz skorzystać z materiałów do pobrania przygotowanych przez MKiŚ – umieść poster w witrynie sklepu, aby właściwie informować konsumentów, że w twoim sklepie dostępne są opakowania objęte systemem kaucyjnym.

Masz wątpliwość czy twoja jednostka powinna uczestniczyć w systemie kaucyjnym?

Jeżeli prowadzisz sklep, w którym sprzedajesz napoje w plastikowych butelkach, metalowych puszkach czy w butelkach szklanych wielokrotnego użycia - w pierwszej kolejności skontaktuj się z wybranym operatorem. **Lista podmiotów** posiadających zezwolenia dostępna jest na stronie internetowej systemu kaucyjnego.

Będę pobierał kaucję i zbierał opakowania szklane wielokrotnego użycia - mały sklep < 200m²

Jeżeli prowadzisz sprzedaż napojów w butelkach szklanych wielokrotnego użytku – będziesz obowiązany do uczestniczenia w systemie kaucyjnym w zakresie pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań szklanych. W związku z tym:

- skontaktuj się z wybranym podmiotem reprezentującym – ich lista znajduje się na stronie internetowej systemu kaucyjnego. Ustal zakres współpracy, terminy realizacji rozliczeń pobranej i zwróconej kaucji oraz sposoby raportowania ilości nabytych i sprzedanych napojów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym. Przygotuj się do raportowania ilości zwróconych opakowań oraz wysokości pobranych, zwróconych i niezwróconych kaucji;
- uzgodnij z podmiotem reprezentującym przygotowanie miejsca do prowadzenia zbiórki opakowań – zbiórka opakowań szklanych ze względu na możliwość uszkodzenia takich opakowań najczęściej będzie prowadzona w formie ręcznej;
- PAMIĘTAJ zgodnie z art. 40i ust. 1 u.g.o.o. podmiot reprezentujący w ramach systemu kaucyjnego zapewnia m.in.:

- odbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe, objętych systemem kaucyjnym;

- rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego;

- finansowanie kosztów zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego i hurtowego oraz inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym;

- uzgodnij z podmiotem reprezentującym wysokość tzw. **handling fee** jaką będzie Ci przekazywał za prowadzenie zbiórki opakowań szklanych w ramach systemu. Wypłacający kaucję i zbierający puste opakowania i odpady opakowaniowe będą musieli zainwestować w odpowiednią infrastrukturę, maszyny i technologię, by obsłużyć zwroty i wypłaty. Operator będzie te koszty rozliczał w ramach tzw. handling fee;
- podpisz umowę z podmiotem reprezentującym;
- w momencie startu systemu możesz skorzystać z materiałów do pobrania przygotowanych przez MKiŚ na stronie – umieść poster w witrynie sklepu aby właściwie informować konsumentów, że w twoim sklepie dostępne są opakowania objęte systemem kaucyjnym i prowadzony jest punkt zbiórki dla opakowań szklanych;
- pamiętaj zgodnie z art. 40g ust. 9a u.g.o.o. do zwrotu kaucji podmiotowi, który zwrócił kaucję użytkownikowi końcowemu, obowiązany jest podmiot reprezentujący, który dokonał odbioru opakowań lub odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań objętych systemem kaucyjnym od tego podmiotu.

Będę pobierał kaucję i prowadziłem punkt zbiórki dla wszystkich opakowań

Jeżeli jesteś **zainteresowany prowadzeniem punktu zbiórki opakowań** w ramach systemu kaucyjnego (co istotne możesz prowadzić zbiórkę wszystkich opakowań, lub np. wyłączenie plastikowych butelek i puszek jeżeli nie masz w ofercie opakowań szklanych wielokrotnego użycia). Pełen udział w systemie kaucyjnym to zwiększenie atrakcyjności punktu sprzedaży w oczach konsumentów. W związku z tym:

- skontaktuj się z wybranym podmiotem reprezentującym – ich lista znajduje się na stronie internetowej systemu kaucyjnego i ustal zakres współpracy;
- uzgodnij z podmiotem reprezentującym przygotowanie miejsca do prowadzenia zbiórki opakowań – zbiórka może być prowadzona w formie ręcznej lub zautomatyzowanej;
- **uwaga, podmioty reprezentujące wypracowały wspólny dokument określający minimalne standardy dla automatów do zwrotu opakowań (RVM). Przyjęte wytyczne mają na celu zapewnienie jednolitych, wysokich parametrów działania urządzeń, które będą obsługiwać system kaucyjny od 2025 r.** Przyjęte standardy mają zapewnić spójne działanie RVM w całym kraju, bezpieczeństwo procesu zbiórki oraz wysoki poziom obsługi konsumenta. Wytyczne będą stanowić punkt odniesienia zarówno dla producentów urządzeń, jak i punktów handlowych uczestniczących w systemie kaucyjnym. Dokument obejmuje trzy obszary:

1. **zakres wymagany ze względów bezpieczeństwa** – obejmuje m.in. precyzyjną identyfikację opakowań, zabezpieczenia uniemożliwiające ponowne wprowadzenie zwróconych butelek i puszek, szczegółowe raportowanie transakcji oraz określone wymagania serwisowe;

2. **zakres rekomendowany** – dotyczy m.in. dodatkowych funkcjonalności w obszarze skanowania, sortowania, raportowania oraz wymagań technicznych związanych z przygotowaniem powierzchni pod instalację RVM;

3. **zakres edukacyjny** – pozostawia nabywcy możliwość wyboru m.in. w zakresie sposobu wymiany worka, form finansowania, metod rozliczania kaucji oraz organizacji serwisu;

- ustali zakres współpracy, terminy realizacji rozliczeń pobranej i zwróconej kaucji oraz sposoby raportowania ilości nabytych i sprzedanych napojów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym. Przygotuj się do raportowania ilości zwróconych opakowań oraz wysokości pobranych, zwróconych i niezwróconych kaucji;
- PAMIĘTAJ zgodnie z art. 40i ust. 1 u.g.o.o. podmiot reprezentujący w ramach systemu kaucyjnego zapewnia m.in.:

- odbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe, objętych systemem kaucyjnym;

- rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego;

- finansowanie kosztów zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego i hurtowego oraz inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym;

- uzgodnij z podmiotem reprezentującym wysokość tzw. **handling fee** jaką będzie Ci przekazywał za prowadzenie zbiórki wszystkich opakowań w ramach systemu. Wypłacający kaucję i zbierający

puste opakowania i odpady opakowaniowe będą musieli zainwestować w odpowiednią infrastrukturę, maszyny i technologię, by obsłużyć zwroty i wypłaty. Operator będzie te koszty rozliczał w ramach tzw. handling fee.

- podpisz umowę z podmiotem reprezentującym;
- w momencie startu systemu **możesz skorzystać z materiałów do pobrania** przygotowanych przez MKiŚ na stronie – umieść poster w witrynie sklepu aby właściwie informować konsumentów, że w twoim sklepie dostępne są opakowania objęte systemem kaucyjnym i prowadzony jest punkt zbiórki dla opakowań;
- pamiętaj zgodnie z art. 40g ust. 9a u.g.o.o. do zwrotu kaucji podmiotowi, który zwrócił kaucję użytkownikowi końcowemu, obowiązany jest podmiot reprezentujący, który dokonał odbioru opakowań lub odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań objętych systemem kaucyjnym od tego podmiotu.

Na co jeszcze zwrócić uwagę

HoReCa i inne jednostki handlowe w systemie kaucyjnym

Prowadzący hotele, restauracje, food trucki, automaty z napojami, sklepiki szkolne, bary, puby i wiele innych podmiotów, w których prowadzona jest sprzedaż napojów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, będą musieli podpisać umowę z operatorem systemu, pobierać kaucję za opakowania oraz informować klientów o możliwościach ich zwrotu i odzyskania kaucji.

Po starcie systemu każda jednostka handlowa, w tym HoReCa, niezależnie od powierzchni, będzie pobierała kaucję, jeżeli oferuje napoje w opakowaniach objętych systemem. W przypadku sprzedaży napoju przelanego do szklanki nie będzie wymagane pobieranie kaucji, ponieważ opakowanie nie opuszcza lokalu. Wtedy

Wtedy punkt gastronomiczny będzie mógł samodzielnie zwrócić dane opakowanie do punktu zbiórki. Jeśli klient postanowi zabrać opakowanie z niedopitym napojem ze sobą, to wtedy lokal gastronomiczny powinien pobrać od niego kaucję.

Przy sprzedaży na wynos obowiązują takie zasady, jak w innych placówkach objętych systemem. Przy takiej sprzedaży zakres obowiązków zależy od powierzchni sprzedaży lokalu.

Wspólne punkty zbiórki

Dopuszcza się możliwość zawierania porozumień między jednostkami handlowymi (np. w galeriach handlowych) w celu utworzenia wspólnych punktów zbiórki. W przypadku, w którym podmiot prowadzący centrum handlowe (lub jeden z podmiotów prowadzących sklepy w tym centrum) zapewni zbiórkę opakowań i odpadów opakowaniowych oraz uzgodni z poszczególnymi jednostkami handlowymi szczegóły funkcjonowania należy uznać, że obowiązek zbiórki został zapewniony. Fakt wykonywania obowiązku zbiórki w imieniu konkretnej jednostki handlowej powinien być udokumentowany umową.

Taka interpretacja dotyczy wspólnego punktu prowadzonego w tym samym budynku lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Nie jest jednak dopuszczalne zorganizowanie jednego punktu dla różnych jednostek zlokalizowanych w różnych lokalizacjach.

Stosowanie bonu kaucyjnego

W punkcie, gdzie zainstalowana jest maszyna RVM, może zaistnieć sytuacja, że klientowi zapewniony jest zwrot kaucji w innym niż bezpośrednio przy zwrocie opakowania momencie (np. przez wydrukowanie bonu).

Ustawa u.g.o.o. nie odnosi się wprost do instytucji bonów i nie określa minimalnego ani maksymalnego terminu ważności. Bon powinien być ważny co najmniej miesiąc. Taki termin znajduje

uzasadnienie w przepisach dot. rozliczeń pomiędzy jednostką handlową a podmiotem reprezentującym (art. 40i ust. 3 u.g.o.o.). W tym przypadku rozliczenie, czyli zwrot przez podmiot reprezentujący wypłaconej klientowi kaucji przez jednostkę handlową, powinno nastąpić po wykorzystaniu przez niego bonu, czyli po zwrocie kwoty pieniężnej. Samo wydrukowanie bonu nie jest tożsame z wypłaceniem kaucji.

Opakowania bez oznakowania

Jeżeli prowadzisz punkt zbiórki może się zdarzyć, że klienci będą przynosić wszystkie opakowania jakie posiadają w tym takie, które nie będą oznakowane logo systemu kaucyjnego. Zwłaszcza w początkowej fazie uruchamiania systemu takie postępowanie klientów jest bardzo prawdopodobne. Nie masz obowiązku odbioru takich odpadów opakowaniowych i nie powinieneś wypłacać za nie kaucji.

Nie wyklucza to możliwości zbiórki takich opakowań w ramach działań promocyjnych. Operatorzy mogą być zainteresowani zbieraniem wszystkich opakowań przynoszonych przez klientów. Uzgodnij ze swoim operatorem, czy zapewni odbiór takich opakowań i na jakich warunkach. Pamiętaj zbiórka innych opakowań wiązać się będzie z dodatkowymi kosztami – uzgodnij z operatorem jak te koszty będą przez Was ponoszone.

Jeżeli operatorzy nie wprowadzą możliwości zbierania opakowań, które nie są objęte systemem kaucyjnym, klienci powinni wyrzucać je do odpowiedniego pojemnika na odpady w ramach systemu komunalnego.

Okres przejściowy dla wprowadzających – opóźnienie w pojawieniu się opakowań kaucyjnych bez oznakowania

Ustawa u.g.o.o. przewiduje, że po przystąpieniu do systemu kaucyjnego Wprowadzający może wprowadzać do obrotu opakowania oznakowane logo systemu kaucyjnego. Jednak tuż po przystąpieniu danego Wprowadzającego do systemu kaucyjnego, będzie on miał zapasy magazynowe produktów bez logo systemu. Ustawa u.g.o.o. wprowadza okres przejściowy dla Wprowadzających na te produkty – mogą być one wprowadzone do obrotu w okresie 3 miesięcy od dnia przystąpienia do systemu kaucyjnego, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

Zwróć szczególną uwagę na opakowania szklane

Po uruchomieniu systemu kaucyjnego i przystąpieniu do niego producentów napojów w opakowaniach szklanych wielokrotnego użytku, **na rynku dostępne będą równolegle:**

- **napoje w butelkach szklanych wielokrotnego użytku, które będą w obiegu w ramach systemu kaucyjnego.** W ramach systemu kaucyjnego można będzie przyjmować wyłącznie butelki oznakowane znakiem systemu kaucyjnego;
- **napoje w butelkach szklanych wielokrotnego użytku objęte wcześniejszymi systemami kaucyjnymi prowadzonymi przez wprowadzających.** Takie systemy mogą być zgodnie z prawem prowadzone do dnia 31 grudnia 2025 r. na zasadach dotychczasowych. Rok 2026 jest rokiem przejściowym w którym pozostające w obrocie butelki (bez logo kaucji) mogą być zbierane, a pobrana kaucja może być zwracana na zasadach dotychczasowych.

Katalog wybranych kar za nieprzestrzeganie przepisów ustawy

od 500 zł do 20 000 zł za brak informacji dla klientów o systemie kaucyjnym

- gdy przedsiębiorca nie umieszcza w widocznym miejscu informacji o warunkach i trybie zwrotu pustych opakowań i odpadów opakowaniowych oraz możliwości zwrotu pobranej kaucji;

od 10 000 zł do 500 000 zł za niepobieranie lub niezwracanie kaucji

- gdy prowadząc jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży **nie większej niż 200 m²**, w której użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym:

a) butelki plastikowe i puszki - nie pobiera kaucji,

b) butelki szklane wielokrotnego użycia, nie pobiera kaucji lub nie zwraca kaucji, lub nie zbiera pustych opakowań;

- gdy prowadząc jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży **powyżej 200 m²**, w której użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach na napoje objętych systemem kaucyjnym, nie pobiera lub nie zwraca kaucji, lub nie zbiera pustych opakowań lub odpadów opakowaniowych;

od 10 000 zł do 50 000 zł za niezawarcie umowy z operatorem

- gdy prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży nie większej niż 200 m² nie zawarł umowy z co najmniej jednym podmiotem reprezentującym;
- gdy prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m² nie zawarł umowy z każdym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosił.

Kto będzie mnie kontrolował w zakresie prawidłowości przestrzegania przepisów ustawy?

Za kontrolę podmiotów w zakresie przepisów kaucyjnych odpowiadają wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Kary pieniężne wymierza, w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

**KAUCJA
X ZŁ**

**System
kaucyjny**

Więcej informacji, odpowiedzi na ważne pytania o system kaucyjny, a także materiały do pobrania znajdziesz na:
systemkaucyjny.gov.pl